

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies tertius et quartus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

De S. Theogene Aut Theigenio Aut Theagene Martyre Antiochiæ. Ex
Hieronymianis Et Menæis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72907](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72907)

- A agimus. De Willibrordo jam annotavit Sollerius noster, non alium sibi notum præter celebrem Willibrordum, Ultrajectensem episcopum, de quo agendum ad vii Novembris.
- Anna, mater Samuelis, hoc die annuntiata est a Castellano ex Fastis Æthiopum, a Ludolfo editis. Apud Græcos habetur die, ad quem apud nos jam remissa est, ix Decembris.
- Autissiodero Dedicatio cryptarum beatissimi Stephani protomartyris hodie legitur in Martyrologio Autissiodorensi apud Martenium. De S. Stephano protomartyre agitur ad xxvi Decembris. Dedicatio ecclesiæ cathedralis Vesontionensis S. Stephani memoratur apud Ferrarium in Catalogo Generali, et apud Saussayum. De S. Stephano protomartyre agitur, ut dictum est, ad xxvi Decembris.
- Albitum aut Alvitum, episcopum Legionem in Hispania, hoc die reposuit Ferrarius in Catalogo Generali, et rursus 50 Octobris, utroque loco laudans Marietam, qui nullum assignat diem. Si Ferrario credimus, non colitur Officio ecclesiastico; videtur tamen non carere omni ecclesiastico cultu, ut ex aliis colligi posse videtur. Dari itaque poterit (nisi quis certum diem cultus particularis aut obitus assignaverit) eo die, quo refertur apud Menardum et in Martyrologio Hispanico, xxvii Decembris.

DE S. THEOGENE AUT THEUGENIO AUT THEAGENE

MARTYRE ANTIOCHIÆ.

EX HIERONYMIANIS ET MENÆIS.

J. S.

Hujus Antiocheni Martyris nomen varie prolatum,

Martyrem in titulo propositum magna cum nominis varietate annuntiant apographa Hieronymiana. Florentinus ex suis codicibus, consentiente etiam Blumiano, editit: In civitate Antiochia Theogeni. At Corbeiensis habet: Antiochia Theogeni. Epternacensis: In Antiochia Theotisti. Richenoviensis: Et in Antiochia Theotisti. Augustanus sine loco: Theogeni, uti et Gellonensis. Labbeanus vero: Theogeni. Corbeiensis brevior: In Antiochia Theogeni. Antiquissimum apud Martenium tom. VI Collectionis amplissimæ: Et S. Theogenis. Appendix Adonis: In Antiochia, S. Theogenii. In Auctaribus Bedæ ex codice Atrebatensi: In Antiochia natalis S. Theogenis. Grevenus, corrupto nomine, habet: Antiochiæ, Cheugenii. In Martyrologio Ms. S. Maximini, cujus habemus apographum, ita legitur: In Antiochia sancti Theogenis. Singulare est, quod habetur in Florario Ms.: In Antiochia sancti Theogenii episcopi et confessoris. Verum auctor Florarii non tantæ auctoritatis est, ut probabile nobis faciat, episcopum et confessorem fuisse, quem reliqui ut Martyrem celebrant. Ex allegatis observo, de palæstra Martyris Antiochia consentire omnes codices, in quibus illa non omittitur; secundo, unum dumtaxat Martyrem Antiochiæ annuntiari, cujus nomen videtur Theogenes fuisse, ut unum apud Græcos annuntiari videbimus. Quod enim Thugenus et Theugenus vel Theugenius apud varios scribitur, ex modica nominis Græci apud Latinos corruptione verisimiliter factum est.

unde duos credidit Florentinus,

2 Major est diversitas nominis in duobus bonæ notæ codicibus, cum in altero Theotistus, in altero Theotistus vocetur. Hinc Florentinus in Annotatis suspicatur, duos fuisse Martyres, Theotistum et Theogenem, allegatque pro ea opinione Martyrologium Aquisgranense sibi a Bollando nostro communicatum. In dicto Martyrologio, quod ante me

habeo, post elogium duorum Ewaldorum hæc sequuntur: Eodem die in Ægypto, Marci et Marciani. Candidi. In Antiochia Theotisti. Eugeni. Victoris. Leodegari. Ampimi. At de his Florentinus: Quamquam confusa nomina sint, videtur tamen pro Theotisto simul et Thugenio attestari. Et pro confirmatione opinionis aut suspicionis suæ laudat Menologium Sirtletianum, in quo memoratur Theogenes et Theotecnus cum Aducto.

5 Verum nequeo suspicionem illam Florentinii pro conjectura satis probabili admittere, cum quia in codice illo Aquisgranensi multa sunt corrupta et confusa, ut nomen Eugeni oriri potuerit etiam ex corruptione alterius. Si autem Eugeni revera positum sit pro Theogeni, unus codicis auctoritas nequit sufficere ad Theotistum simul et Theugenium admittendum: nam collector Martyrologii, cum in alio codice vetustiore inveniret Theotistum, in alio Theugenium dictum, credere potuit, diversos esse Martyres, et utrumque nomen ponere. At nos uni Martyrologio contra auctoritatem reliquorum omnium, in quibus unicus ponitur Martyr Antiochenus, credere non debemus. Græci non juvant opinionem Florentinii, etiamsi Menæa non modo Theogenem et Theotecnum, sed etiam Theotistum annuntiant, cum singuli ponantur seorsum, et diversis etiam supplicibus legantur coronati, ut ex illis nequeant asseri duo socii Antiocheni, etiamsi quis omnes pro certis habere velit.

4 Qui ex illis probabiliter idem est cum Martyre Antiocheno in Hieronymianis relato, in Menologio Sirtletiano sic annuntiatur: Eodem die commemoratio sancti martyris Theogenis, qui pro Christi confessione ignis flammam pertulit. In Menæis brevissime memoratur, additis tamen his versiculis.

Ὁς ἦλθεν ἐν γῆ τῆς πύρας Θεαγένης;
Εἰσῆλθεν αὐτὸν, ὃ παραχθῆεις τῆ θεία.
Ut venit ad pyram Theogenes,
Illam ingressus est, non turbatus spectaculo.
Non Theogenes, sed Theagenes, non hic scribitur.
Plura de hoc martyre non habemus.

Idem forte apud Græcos memoratus.

DE SS. VICTORE, URBANO ET SAPARGO MM.

IN AFRICA.

EX MARTYROLOGIIS.

J. S.

Hi tres Martyres in Hieronymianis memorati,

Tres Martyres in titulo propositi satis constanter in Fastis Hieronymianis annuntiantur, et ex illis ad alios quosdam fluxerunt. Apud Florentinum ita legitur in textu Martyrologii: In Africa Victoris. Urbani. Separgi. Epternacense habet: In Africa Victoris, Urbani, Sapargi. Cor-

beiense: Africa Victoris, Urbani, Sapargi. Blumianum similiter consentit. In codicibus contractioribus aliquid etiam de his Martyribus legitur. Duo in Richenoviensi sic memorantur: In Africa Victoris, Urbani. In Augustano omnes tres leguntur, sed imixti aliis sequentibus, nominibusque luxatis, hoc modo: Aphr. (id est, Africa) Victoris... Scapargi (pro Sapargi) Orbani (pro Urbani.) In Labbeano Afri